

сегна Къня. Но той нито се уплаши, нито се обиди, само поклати глава и се усмихна. Стариият крѣчмарь добръ познаваше хората си. Имаше други причини, неизбежни и силни, като природните закони, които докарваха и прѣкратаваха сами това периодично зло. И наистина, пиянството трая, до като трая зимата и докато имаше снѣгъ. Щомъ врѣмето се поправи и земята изсъхна, хората излѣзоха на работа, започнаха да оратъ и да сѣятъ и никой повече не мислѣше, нито пѣкъ имаше врѣме да ходи на крѣчмата и да се напива. Тамъ можеха да се видятъ сега само Грозданъ, Тачката и сегисъ-тогисъ и дѣдо Недко. Всички бѣха почнали да странятъ и да избѣгватъ Гроздана. Той се видѣ самъ и изоставенъ. Но това, както и прѣкратаването на пиянството, се взе като успѣхъ на дружеството, а Вълчанъ отъ своя страна го приписа на себе си.

Грозданъ не засѣ нищо тази година. Той продаде кола, плугъ, добитѣкъ, — всичко, което бѣше му останало още. Никому той не се оплакваше и нищо не говорѣше за положението си. Бѣше станалъ мраченъ, мѣлчеливъ и зълъ. Но ходѣше все тѣй напето и чисто. Нѣкаква грижлива ржка не бѣше се отказала още да позакърпва и почиства износените му инакъ дрехи. Единствениятъ му и нераздѣленъ другарь бѣше Тачката. Тѣ бѣха все наедно. Губѣха се по нѣкога по цѣли дни и седмици, но какво правѣха и дѣ ходѣха, — никой не знаеше. И когато отново се появѣха въ Люляково, започваха непрѣкъснати веселби въ крѣчмата. Грозданъ проявяваше щедростта на царь, пилѣеше пари съ широка ржка, черпѣше всички наредъ. Въ сѣщото това врѣме отъ околните села, по-близки или по-далечни, идѣха слухове за голѣми и смѣли кражби на коне.

Грозданъ почти нищо не говорѣше за разправиите си съ Вълчана. Но ясно бѣше, че тая вражда разяжда и гложди душата му, тай се и расте, готова всѣка ми-